

Sygn. akt I C 98/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 listopada 2017r. w K.

sprawy

z powództwa **A. W. (PESEL (...))** reprezent. przez przedstawiciela ustawowego M. W.

przeciwko pozwanemu **Towarzystwu (...) S.A. z/s w W. (KRS (...))**

o zapłatę

1. oddała powództwo w całości,
2. nie obciąża w całości powoda kosztami procesu.

Sygn. akt I C 98/15

UZASADNIENIE

W dniu 22 stycznia 2015r. małoletni powód A. W. repr. przez przedstawiciela ustawowego M. W. skierował do tut. Sądu żądanie zasądzenia od pozwanego Towarzystwa (...) z/s w W. kwoty 30.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze zdarzeniem z dnia 18 czerwca 2013r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 lutego 2014r. do dnia zapłaty oraz kwoty 500,00zł tytułem zwrotu kosztów leczenia powypadkowego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 lutego 2014r. do dnia zapłaty, a ponadto ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za wszelkie skutki zdarzenia z dnia 18 czerwca 2013r. oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 18 czerwca 2013r. w miejscowości K. uległ wypadkowi w gospodarstwie rolnym dziadka, w ten sposób, że jadąc na rowerze zahaczył o stojący w niewłaściwym miejscu wózek widłowy, który był elementem tego gospodarstwa i wpadł w szklarnię.

W następstwie zdarzenia u powoda zdiagnozowano ranę ciętą ucha, ranę ciętą kończyny dolnej, ranę wargi, liczne rany cięte prawego policzka i częściową amputację nosa.

Powodowi udzielono pomocy w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) w K.. Powoda skierowano na Oddział Dziecięcy tej jednostki medycznej, gdzie przebywał od daty zdarzenia do dnia 25 czerwca 2013r. Następnie powodowi zlecono dalsze leczenie i konsultacje specjalistyczne.

Powód z uwagi na wiek i rodzaj, charakter oraz rozmiar doznanych obrażeń wymagał pomocy i uwagi rodziców. Powód odczuwa negatywne skutki zdarzenia. W dniu 20 sierpnia 2013r. powoda poddano zabiegowi u specjalisty chirurgii plastycznej. Powód doznał zszpecenia ciała, co wpływa na jego zakres odczuć fizycznych i psychicznych.

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego. W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe, w ramach którego odmówił przyznania odszkodowania.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2015r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 98/15 zwolnił w całości powoda od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Towarzystwo (...) z/s w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego pisma procesowego pozwany zakwestionował zaistnienie podstaw przypisania mu odpowiedzialności cywilnej, brak adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem a szkodą oraz przyczynienie się powoda do powstania szkody, a ponadto podniósł zarzuty dotyczące podstaw i wysokości dochodzonego odszkodowania oraz termin wymagalności roszczenia odsetkowego.

W piśmie procesowym z dnia 28 lipca 2016r. powód rozszerzył żądanie zadośćuczynienia o kwotę 40.000,00zł do kwoty 70.000,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 40.000,00zł od daty zmiany jakościowej powództwa do dnia zapłaty.

Pozwany zakwestionował również w całości rozszerzenie żądania odszkodowawczego i wniósł o jego oddalenie w całości.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

Małoletni powód A. W. urodził się w dniu (...) W dacie zdarzenia miał niespełna 12 lat.

W. W. – dziadek powoda w miejscowości K. przy ul. (...) prowadzi gospodarstwo rolne, w którym uprawia m.in. pomidory w szklarniach. W przedsiębiorstwie tym pracują rodzice powoda.

Składnikiem trwałym tego gospodarstwa jest wykorzystywany przy czynnościach produkcyjnych czołowy wózek widłowy m – ki T. model 02- (...) 15 rok. prod. 2007.

W dniu 18 czerwca 2013r. W. W. korzystał z tego urządzenia przy pracy w gospodarstwie.

W trakcie wykonywanych obowiązków W. W. unieruchomił ten pojazd przy konstrukcji szklarni i pozostawiając go udał się do wnętrza budynku mieszkalnego.

Wózek został zaparkowany pod kątem w stosunku do płaszczyzny ściany szklarni, widłami w kierunku szklarni w odległości ok. 10 – 15m od początku szklarni patrząc od strony placu z miałem.

Powód A. W. w dniu 18 czerwca 2013r. ok. godz. 17.00 w miejscowości K. przy ul. (...), w gospodarstwie rolnym jego dziadka W. W., doznał obrażeń ciała.

Powód przebywał na terenie gospodarstwa gdzie się bawił. Powód w tym dniu przebywał na terenie wskazanej nieruchomości, poruszał się po niej przy pomocy roweru. Rower był nowy i sprawny technicznie. Małoletni powód pozostając na zewnątrz budynku nie znajdował pod bezpośrednim nadzorem osób dorosłych, rodzice powoda nie przekazali W. W. faktycznej pieczy nad dzieckiem.

W gospodarstwie rolnym realizowane były czynności produkcyjne.

W dacie zdarzenia panowały dobre warunki atmosferyczne. Trasa przejazdu pomiędzy szklarnią a ogrodzeniem nieruchomości wykonana jest z kostki brukowej. Stan nawierzchni był dobry, nie zawierał ubytków.

(notatka służbowa k. 8, 76, opis sytuacji powypadkowej k. 101-102, protokół k. 108-109, 110-111, 120-121, 122-123, faktura Vat k. 118, 137, zdjęcia k. 124-129, kopia odpisu skróconego aktu urodzenia k. 143, zapis płyty Cd. k. 119: protokół, zdjęcia, zeznania świadka W. W. k. 161-161v, zeznania świadka R. W. k. 213-213v, przesłuchanie przedstawiciela małoletniego powoda M. W. k. 160v-161, 203-203v 00:05:52-00:16:56, przesłuchanie powoda A. W. k. 212v-213)

Powód po zdarzeniu był diagnozowany w Oddziale Ratunkowym w Wojewódzkim Szpitalu (...) w K..

Powoda zaopatrzone, wykonano badania i skierowano do dalszego leczenia na Oddział (...) Dziecięcej, gdzie przebywał stacjonarnie od dnia 18 czerwca 2013r. do dnia 25 czerwca 2013r.

U powoda rozpoznano częściową amputację nosa S01.2 i rany cięte prawego policzka.

U powoda wykonano replantację i rekonstrukcję nosa oraz szycie licznych ran nosa.

Powodowi zlecono konsultacje w Poradni (...) Dziecięcej oraz wydano zwolnienie z zajęć szkolnych do dnia 28 czerwca 2013r.

Po opuszczeniu jednostki medycznej powód kontynuował leczenie.

(karta leczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym k. 9, 80v, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 10, 80, historia choroby k. 12-17, 81-86, 91-97, 138-144, 155-157, zdjęcia k. 18-19, zeznania świadka W. W. k. 161-161v, zeznania świadka R. W. k. 213-213v, przesłuchanie przedstawiciela małoletniego powoda M. W. k. 160v-161, 203-203v 00:05:52-00:16:56, przesłuchanie powoda A. W. k. 212v-213)

W badaniu laryngologicznym u powoda stwierdzono cienką bliznę skóry nosa od skrzydełka nosa strony prawej do nozdrza przedniego lewego nosa długości 5-6cm, szerokości 1-2mm nieszpęcająca oraz szeroką nierówną bliznę szpęcającą policzka prawego od kości jarzmowej prawej do skrzydełka nosa strony prawej długości ok. 7 cm i szerokości od 1-2 cm.

Z punktu widzenia otolaryngologicznego powód doznał naruszenia ciągłości skóry twarzy w postaci blizn, które spowodowały uszczerbek na zdrowiu powoda w rozmiarze 5%.

(opinia biegłego otolaryngologa k. 164-165)

Następstwem zdarzenia z dnia 18 czerwca 2013r. są powstałe u powoda blizny pourazowe twarzy i uda lewego.

W okolicy jarzmowo-policzkowej widoczna jest rozległa płaszczyznowa blizna pourazowa, owalna, różowo-beżowa, „marmurkowata” (o nierównej chropowatej /o strukturze pumeksu/ powierzchni), o wym. 41 x 25 mm. Od górnego odcinka tej blizny rozciąga się w stronę lewą blizna pourazowa linijna, przebiegająca poziomo przez cały grzbiet chrząstki nosa (aż do lewej okolicy przynosowej) różowo-brunatna, rowkowato zagłębiona, dl. 49 mm i szer. 5 mm. Od dolnego odcinka blizny płaszczyznowej w okolicy jarzmowo-policzkowej prawej rozciąga się w stronę lewą blizna pourazowa linijna, przebiegająca poziomo przez cały koniuszek nosa (aż do lewego skrzydła nosa) różowo-beżowa, rowkowato zagłębiona, dl. 44 mm i szer. 4 mm. Na lewym skrzydle nosa i na przegrodzie skórnej nosa przebiega półkolista blizna pourazowa, różowa, dl. 23 mm i szer. 5 mm, dolnie przechodząca na wargę górną, gdzie od podstawy skórnej nosa przebiega przez całą biel wargową (do granicy czerwieni i bieli) na dl. 20 mm i szer. 5 mm. Przegroda skórna nosa skrzywiona w kształcie litery C – wypukłością w stronę prawą. K. nosa (koniec nosa, jego szczyt – aspeks, oba skrzydła nosa i przegroda skórna nosa) poniżej dolnej blizny pourazowej (będącej następstwem wygojenia się rany chirurgicznej amputacyjnej końca nosa po jej chirurgicznym zaopatrzeniu – zeszcyciu warstwowym) pomimo rewaskularyzacji (po odbudowie krążenia) jest nadal zabielały – trwale niedokrwienny.

Blizny twarzy stanowią trwale zeszcpecenie powoda ergo upośledzenie funkcji estetycznej ciała, którą pełni wygląd człowieka.

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi z tytułu blizny pourazowej twarzy 20% trwałego uszczerbku na zdrowiu i blizny pourazowej uda 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu, co łącznie daje trwałe i nieodwracalne oszpecenie wyglądu spowodowane bliznami w wartości 21%.

Z punktu widzenia chirurgii plastycznej rokowania powoda na przyszłość są niepomyślne – blizny mają charakter trwałe i są zmianami patologicznymi skóry, nieodwracalnymi i nie istnieje żadna możliwość ich likwidacji ergo nie istnieje możliwość powrotu powoda do stanu zdrowia sprzed wypadku.

Powód w związku z rodzajem, rozmiarem i charakterem obrażeń ciała nie wymagał pomocy osób trzecich. Zdiagnozowane uszkodzenia ciała nie będą miały wpływu na zdolność do pracy powoda, mogą natomiast prowadzić do ograniczenia aktywności sportowej – sporty zimowe.

(opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej k. 172-176)

Wózek widłowy wykorzystywany w gospodarstwie rolnym (...) ma długość całkowitą 3,29m, a długość do przednich powierzchni wideł wynosi 2,29m, natomiast wysokość wózka to 2,08m.

Rower, którym w dniu zdarzenia poruszał się powód to Maxim MC 1.2. Rower posiada zarysowania pionowych powierzchni chwytów kierownicy, tzw. „rączek”, brak jest natomiast widocznych śladów uszkodzeń na powierzchni prawego widełka. Powierzchnia kierownicy i powierzchnia wspornika kierownicy nie nosi śladów uszkodzeń.

Ujawnione uszkodzenia mogły powstać w wyniku działania ostrokrawędziowego przedmiotu, na skutek przemieszczającego się przedmiotu w kierunku wzdłużnym do osi roweru, od siodełka do kierownicy.

Prawą granicę działki przy ul. (...), patrząc od strony ul (...), stanowi płot murowany przechodzący na wysokości szklarni w płot z płyt betonowych.

Pierwsza szklarnia jest długości 76m i szerokości 19,2m.

Pomiędzy płotem, a prawą ścianą szklarni, patrząc od strony ul (...), znajduje się droga dojazdowa na plac z miałem, o nawierzchni z kostki brukowej.

Szerokość drogi dojazdowej na wysokości początku szklarni, patrząc od strony ul (...) wynosi 4,8m, a na końcu szklarni szerokość drogi dojazdowej wynosi 4,6m.

Miejsce zdarzenia znajdowało się w odległości ok. 10 – 15m od początku szklarni patrząc od stronu placu z miałem.

Jeżeli wózek widłowy znajdowałby się w pozycji równoległej do ściany szklarni i przy płocie posesji, to w takim przypadku szerokość przejazdu na wysokości stojącego wózka widłowego wynosiłaby 3,5m. Identyczna szerokość przejazdu byłaby w sytuacji gdyby wózek widłowy znajdował się w pozycji równoległej do ściany szklarni i usytuowany byłby przy tej ścianie szklarni.

Jeżeli wózek znajdowałby się w pozycji prostopadłej przodem do ścian szklarni, a tyłem przy płocie posesji, to w takim przypadku szerokość przejazdu na wysokości stojącego wózka widłowego wynosiłaby ok. 1,2m.

Jeżeli wózek widłowy znajdowałby się w pozycji przodem pod kątem 45° do ściany szklarni, a tyłem przy płocie posesji, to w takim przypadku minimalna szerokość przejazdu na wysokości stojącego wózka widłowego wynosiłaby ok. 1,9m.

Tor ruchu roweru wynoszący 1,2 m od ściany szklarni mieści się w zakresie szerokości „wolnego” przejazdu znajdującego się na wysokości wózka widłowego określonego dla trzech powyższych wersji jego usytuowania na drodze.

Mechanizm zderzenia roweru ze ścianą szklarni mógł przebiegać w taki sposób, że pierwszym elementem roweru, który kontaktowałby się ze ścianą szklarni byłaby opona przedniego koła, koło, widelec przedni. Następnym

elementem roweru, z którym doszłoby do fizycznego kontaktu ze ścianą szklarni byłaby okolica prawego chwytu kierownicy oraz prawy bok rowerzysty. Jeżeli rowerzysta przemieszczałby się dalej w kierunku do środka szklarni, to na wysokości ściany (szyby) szklarni znalazłaby się kierownica i wspornik kierownicy. W momencie kontaktu opony przedniego koła ze ścianą szklarni, przy kontynuowaniu przemieszczania się rowerzysty do „środka” szklarni, następuje „przemieszczenie” kierownicy w lewo, w kierunku na zewnątrz od ściany szklarni. W sytuacji rozbicia szyby ściany szklarni przednie koło roweru przemieściłoby się w kierunku do środka szklarni do wysokości metalowego stelaża, na którym zamocowane są rury centralnego ogrzewania. Taka budowa ściany bocznej szklarni powoduje, że ewentualny ruch roweru w kierunku do środka szklarni, po rozbiciu szyby, ograniczony byłby do umiejscowionych na wspornikach rur do ogrzewania szklarni.

Uszkodzenia ujawnione na elementach konstrukcyjnych roweru, którym w dniu zdarzenia poruszał się powód nie wskazują na taki mechanizm powstania szkody.

Powód mógł w trakcie zdarzenia poruszać się prędkością ok. 10,8 km/h. W momencie zdarzenia powód, który wjechał na drogę pomiędzy szklarnią a opłotowaniem nieruchomości, mógł i miał możliwość wykonać manewr obronny zatrzymując rower przed znajdującym się na tej drodze wózkiem widłowym. Usytuowanie wózka widłowego względem ściany szklarni w trakcie zdarzenia zaprezentowane przez R. W. nie mogło stanowić zaskoczenia dla rowerzysty i umożliwiło rowerzyście bezkolizyjnie zatrzymanie się przed tym wózkiem widłowym. Gdyby powód prawidłowo obserwował przedpole jazdy to mógł i miał możliwość zatrzymać się przed wózkiem widłowym, poruszając się rowerem w sposób ostrożny i uważny z prędkością wynikającą dla osób w jego wieku.

Obrażenia ciała powoda i uszkodzenia roweru nie mogły powstać według mechanizmu zaprezentowanego przez powoda A. W. i według usytuowania pojazdu zaprezentowanego przez R. W..

Nie można wykazać by w mechanizmie zdarzenia zaprezentowanym przez powoda mogło dojść do uszkodzenia roweru w postaci zarysowania wspornika kierownicy i kierownicy, jak również obrażeń odniesionych przez powoda.

Nie można również wykazać, iż obrażenia ciała doznane przez powoda mogły powstać dla mechanizmu zaprezentowanego przez powoda i świadków.

(opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych k. 228-268, 281-285)

W momencie zdarzenia posiadacz gospodarstwa rolnego, w którym doszło do zdarzenia, W. W. posiadał zawartą z pozwanym Towarzystwem (...) z/s w W. umowę odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Powód dokonał zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody na osobie i mieniu w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadacza gospodarstwa rolnego. Postępowanie szkodowe zostało zarejestrowane pod numerem 25/13/39/40.

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego decyzją z dnia 27 lutego 2014r. stwierdził brak podstaw do wypłaty świadczenia.

(potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń rolnych k. 7-7v, 158, 159, decyzja k. 20, 21,74, 107, formularz OC k. 22-23, 87-90, zgłoszenie roszczenia k. 72v, zażalenie k. 73, operat cząstkowy k. 75, 106, 145-149, odwołanie k. 78, 104-105, akt notarialny k. 112-116, 130-133, 134-136, zgłoszenie szkody osobowej k. 152-154)

Oceniając atrybut wiarygodności i przydatności do ustalenia stanu faktycznego osobowego materiału dowodowego w postaci przesłuchania powoda A. W. i jego przedstawiciela ustawowego M. W. oraz świadków W. W. i R. W. Sąd miał przede wszystkim na względzie okoliczność, iż M. W., W. W. i R. W. nie byli bezpośrednimi świadkami zdarzenia,

natomiast powód A. W. nie pamięta wszelkich danych dotyczących jego przebiegu, w tym przyczyny i mechanizmu zdarzenia wywołującego szkodę.

Na szczególną uwagę zasługują twierdzenia w/w, którzy przy niejednoznacznych i nieprecyzyjnych wypowiedziach powoda, co do przebiegu zdarzenia, w tym jego przyczyn kreują jedynie hipotezy mechanizmu zaistnienia szkody i spowodowania skutków na organizmie powoda, co jest szczególnie widoczne w wyrażanych sformułowaniach, co do braku możliwości określenia miejsca pozostawienia wózka widłowego (zeznania świadka W. W.) oraz twierdzeniu, że przednie koło roweru kierowanego przez powoda miało znajdować się w szklarni (zeznania świadka R. W.) i konfrontacją tych wypowiedzi z dokumentem zgłoszenia szkody k. 152-153, gdzie brak jest jakiegokolwiek wzmianki o przedmiotowym wózku jako elemencie sprawczym zaistnienia zdarzenia i powstania szkody oraz komunikowaną niepamięcią powoda A. W., co do momentu zderzenia z wózkiem, przy braku utraty przez niego przytomności po zdarzeniu.

Należy mieć również na względzie, to że jako pierwszorzędą i mającą istotne znaczenia uznano, co należy uznać za właściwe w tego typu sytuacjach, udzielenie pomocy poszkodowanemu, a dopiero następnie zabezpieczenie i utrwalenie dowodów świadczących o zaistnieniu i przebiegu zdarzenia. Znamienna jest przy to, że R. W. dopiero kilka dni od dnia zdarzenia dokonał usunięcia wózka widłowego z jego rzekomego położenia powypadkowego.

Mając na względzie powyższe, przy uwzględnieniu rzeczowego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych, Sąd odmówił wiarygodności tej części depozycji M. W., W. W. i R. W., w której w/w podejmują się opisu mechanizmu zaistnienia zdarzenia, jego układu i chronologii, elementu przyczynowego oraz prawidłowości zachowań poszkodowanego A. W.. W zaprezentowanym zakresie wypowiedzi te stanowią co najwyżej hipotezy a nie odtworzenie bezpośrednich czy też pośrednich spostrzeżeń.

Powyższe dotyczy chociażby twierdzenia M. W., iż w czasie zdarzenia W. W. był na dworze oraz że gdyby pojazd został usytuowany prostopadle do szklarni to nie byłoby przejazdu na rower, wypowiedzi W. W., który nie potrafił jednoznacznie podać usytuowania pozostawionego przez niego wózka widłowego, a także wypowiedzi R. W. co do usytuowania roweru w szybie szklarni.

W tych samych granicach i kierunku, w szczególności co do przyczyny zaistnienia zdarzenia i jego przebiegu Sąd odmówił wiarygodności przesłuchaniu powoda A. W..

Dodatkowo należy wskazać iż, osobowy i rzeczowy materiał dowodowy, przy uwzględnieniu podniesionych mankamentów w postrzeżeniach osobowych źródeł dowodowych, nie daje możliwości powiązania miejsca zdarzenia z pozostawionym pojazdem, a także że pozostawienie pojazdu stanowiło przyczynę zewnętrzną zaistnienia zdarzenia i powstania szkody. W szczególności ślady mechanoskopijne ujawnione na rowerze, którym miał poruszać się powód po gospodarstwie nie pozwalają na stwierdzenie, iż miał on fizyczną styczność z wózkiem widłowym a następnie ze szklaną ścianą szklarni.

Sąd uznał za przydatne do ustalenia stanu faktycznego opinie sporządzone przez biegłych chirurga plastycznego i rekonstrukcji zdarzeń drogowych albowiem są one pełne, jasne, zrozumiałe, wyczerpujące i kompleksowe oraz wewnętrznie spójne. Biegli w poszczególnych opiniach udzielili odpowiedzi na wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, sformułowania zawarte w treści każdej opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegli przedstawili metody badawcze, materiał badawczy, na którym się oparli. Wnioski końcowe każdej z opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłych badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegły z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkował się do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego

zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatu.

Z tych samych co wskazanych powyżej względów Sąd odmówił w części przydatności do ustalenia stanu faktycznego kwalifikacji dokonanej przez biegłego otolaryngologa w zakresie rodzaju charakteru i rozmiarów uszczerbku na zdrowiu powoda w tym przedmiocie w jakim wkracza w obszar właściwości zastrzeżonej dla biegłego chirurga plastyka.

Nie zmienia nic w ocenie Sądu okoliczność, iż biegli otolaryngolog i chirurg plastyczny wypowiedzieli się co do mechanizmu powstania szkody, przy czym wskazani specjaliści w ramach sporządzanych operatów mieli wypowiedzieć się jedynie czy możliwe było powstanie szkody według wersji zaprezentowanej przez powoda, natomiast nie zostali zobligowani do rekonstrukcji przyczyn i warunków zaistnienia zdarzenia i powstania szkody.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 435 § 1 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności – por. wyrok SN z dnia 15 lutego 2008r. w sprawie o sygn. akt I CSK 376/07, opubl. L..

Na podstawie art. 44 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2016.2060 – j.t. ze zm.) rolnik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, natomiast na podstawie art. 59 cyt. ustawy rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego, zwanego dalej „budynkiem rolniczym”, od ognia i innych zdarzeń losowych.

Opisana w cyt. powyżej przepisach odpowiedzialność jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, która oparta jest na założeniu, że sam ruch przedsiębiorstwa stwarza zwiększone ryzyko dla otoczenia, niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania podmiotu prowadzącego takie przedsiębiorstwo - tak SN w wyroku z dnia 19 czerwca 2001r. w sprawie o sygn. akt II UKN 424/00, opubl. OSN 2003, Nr 6, poz. 155, oraz w wyroku z 14 lutego 2002r. w sprawie o sygn. akt I PKN 853/00, opubl. OSN 2002, Nr 18, poz. 4.

Odpowiedzialność taką uchylają jedynie okoliczności egzoneracyjne. Posiadacz przedsiębiorstwa może się uwolnić od odpowiedzialności wyłącznie przez wykazanie, że szkoda powstała na skutek: siły wyższej, wyłącznej winy poszkodowanego, wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą posiadacz nie ponosi odpowiedzialności.

Wina poszkodowanego zachodzi wówczas, gdy można mu postawić zarzut niedokładania należytej staranności wymaganej od osoby rozważnej w konkretnych okolicznościach. Wyłącza ona odpowiedzialność, gdy jako jedyna, w świetle wskazań nauki i doświadczenia życiowego, jest na tyle poważna, że może być uwzględniana, pochłaniając przy tym inne poboczne okoliczności.

Odpowiedzialność posiadacza przedsiębiorstwa wykluczona jest także w sytuacji wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą ten nie ponosi odpowiedzialności. Wyłączenie odpowiedzialności z tytułu ryzyka z art. 435 § 1 kc następuje nie tylko wówczas, gdy szkoda nastąpiła wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, lecz także wtedy, gdy szkoda jest wyłącznie następstwem zawinionych działań (zaniechań) poszkodowanego i osoby trzeciej - tak SN w wyroku z dnia 3 czerwca 1977r. w sprawie o sygn. akt IV CR 185/77, opubl. L., oraz w wyroku z dnia 12 marca 2009r. w sprawie o sygn. akt V CSK 352/08, opubl. L..

Dla przypisania odpowiedzialności posiadacza przedsiębiorstwa, którego odpowiedzialność konstruowana jest na zasadzie ryzyka, zbędne jest rozważanie, czy można mu przypisać zawinienie lub bezprawne zaniechania.

W tym miejscu należy wskazać, iż powód nie przytoczył okoliczności faktycznych (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i nie wskazał na żadne dowody, których przeprowadzenie potwierdziło zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie bowiem z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc), czego pozwany w sposób właściwy nie uczynił.

Istota ciężaru dowodowego sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Dla ustalenia odpowiedzialności za szkodę niematerialną i majątkową warunkiem koniecznym jest istnienie adekwatnego związku przyczynowego między krzywdą a zdarzeniem ją wyrządzającym albowiem rolą oraz istotą związku przyczynowego jako przesłanki roszczenia o zadośćuczynienie jest ocena, czy doznana szkoda majątkowa i niemajątkowa może być normalnym skutkiem zdarzenia szkodzącego.

Szkoda zarówno majątkowa, jak i niemajątkowa musi pozostawać w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem w rozumieniu art. 361 § 1 kc.

Na tle art. 361 § 1 kc odnotowania wymaga, że na gruncie tego przepisu „obojętne jest, czy ma miejsce związek przyczynowy bezpośredni, czy pośredni oraz, czy jest to związek przyczynowy złożony, wieloczłonowy, z tym, że odpowiedzialność cywilną uzasadnia jedynie taki związek przyczynowy wieloczłonowy, w którym między poszczególnymi ogniwami zachodzi normalna zależność przyczynowa, a więc każde ogniwo tego związku podlega ocenie z punktu widzenia przyczynowości adekwatnej.

Norma zawarta w przepisie art. 361 § 1 kc opiera się na założeniach teorii adekwatnego związku przyczynowego, w wersji obiektywnej, zwanego też „normalnym związkiem przyczynowym”. Teoria ta zakłada, że związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w grupie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzić istnienie związku przyczynowego jako takiego, lecz należy stwierdzić, że chodzi o następstwa normalne (a nie niezwykłe, nadzwyczajne).

Związek przyczynowy należy pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego „przyczyną” ze zjawiskiem określonym jako „skutek”. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego determinowane jest okolicznościami faktycznymi sprawy. W pierwszej kolejności należy za pomocą testu „conditio sine qua non” zbadać, czy określony skutek stanowi obiektywne następstwo zdarzenia, które wskazano jako jego przyczynę, to znaczy, czy oceniany skutek nastąpiłby mimo braku wskazanej przyczyny. Jeżeli odpowiedź jest negatywna, czyli badany skutek nastąpiłby również mimo nieobecności tej przyczyny należy stwierdzić, że nie występuje żaden obiektywny związek przyczynowy i nie ma potrzeby dalszego badania, czy relacje pomiędzy przyczyną a skutkiem są adekwatne w rozumieniu art. 361 § 1 kc. Pojawienie się w przebiegu kauzalnym przyczyny zewnętrznej, nie powiązanej z działaniem lub zaniechaniem podmiotu odpowiedzialnego za powstanie szkody, przesądza o braku związku przyczynowego, jeśli bez przyczyny pierwotnej szkoda i tak powstałaby. Przepis art. 361 § 1 kc wiąże jednak odpowiedzialność tylko z normalnymi następstwami zjawisk stanowiących jej podstawę. W razie pozytywnego stwierdzenia, że dany fakt był koniecznym warunkiem wystąpienia skutku, należy rozważyć, czy wspomniane powiązania można traktować jako „normalne”, tzn. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. Typowym jest skutek jaki daje się przewidzieć w zwykłym porządku rzeczy, taki, o którym na podstawie zasad doświadczenia życiowego, wiadomo, że jest charakterystyczny dla danej przyczyny jako normalny rezultat określonego zjawiska. Nie mieści się w płaszczyźnie adekwatnego związku przyczynowego skutek, który wprawdzie daje się łączyć z

określonym zdarzeniem początkowym w sensie oddziaływania sprawczego, ale jest następstwem nietypowym, tj. nie występującym w kolejności zdarzeń, która charakterystyczna jest dla określonej przyczyny i przez to nie dającym się uwzględnić w ewentualnych przewidywaniach, a zarazem zależny jest w istocie od innych zdarzeń, które w zbiegu z przyczyną wyjściową jawią się jako przypadkowy zbieg okoliczności – por. wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 20 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 968/14, opubl. LEX nr 1770850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 8 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 959/14, opubl. LEX nr 1667508, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 4 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 68/14, opubl. LEX nr 1624064, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 824/14, opubl. LEX nr 1554766, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 13 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 785/13, opubl. LEX nr 1469375.

W ustalonym przez Sąd stanie faktycznym brak jest podstaw do twierdzenia, iż szkoda ma związek z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w szczególności, że ruch tego przedsiębiorstwa, stan techniczny budynków i innych urządzeń w nim wykorzystywanych, w tym także składników materialnych miał postać czynnika zewnętrznego – nagłego, którego zaistnienie spowodowało powstanie sytuacji wypadkowej i wytworzenie układu sytuacyjnego, w którym powód mając styczność z czynnikiem w postaci nieprawidłowo pozostawionego i unieruchomionego pojazdu, doznał szkody pozostającej w jakimkolwiek związku z działaniem lub zaniechaniem podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne. Nie jest również możliwe wykazanie, iż stan techniczny ściany szklarni był taki, że wywołał samoczynną separację jej części, co spowodowało obrażenia ciała powoda.

Przy czym powód nie podaje i nie konkretyzuje indywidualnych okoliczności, których obiektywna ocena mogłaby stanowić asumpt do uznania, iż nieuwaga, nieostrożność, bądź inne niewłaściwe zachowanie, działanie zaniechanie, pozwanego w dacie i miejscu zdarzenia stanowiło przyczynę zaktualizowania się ciągu zdarzeń powodujących zaistnienie wypadku i jego skutków.

Niewątpliwie jest przy tym jedynie ustalenie, iż w gospodarstwie tym powód doznał obrażeń ciała, których mechanizmu powstania nie da się bezpośrednio czy pośrednio powiązać z jego organizacją i działalnością.

Wobec stwierdzenia, iż ruch gospodarstwa rolnego nie był przyczyną powstania szkody i jej rozmiarów, trzeba wskazać, iż to samoistne zachowanie powoda w miejscu prowadzenia przedsiębiorstwa było elementem sprawczym wytworzenia stanu wypadkowego, którego nie można powiązać z żadną inną przyczyną zewnętrzną, w szczególności z ruchem przedsiębiorstwa bądź wadliwością istniejących w nim konstrukcji budowlanych. Sąd miał przy tym na względzie wiek i doświadczenie powoda oraz ciężące na nim obowiązki, a także stopień jego świadomości, przy uwzględnieniu treści art. 362 kc oraz ograniczeń wynikających z art. 426 kc i obowiązku określonego w art. 427 kc – por. wyrok z dnia 11 stycznia 2001r. w sprawie o sygn. akt IV CKN 1469/00, opubl. L., wyrok SN z dnia 18 marca 1997r. w sprawie o sygn. akt I CKU 25/97, opubl. L..

W przypadku niespełna dwunastoletniego dziecka świadomość nagannego zachowania lub grożącego mu niebezpieczeństwa istnieje i to w znacznym stopniu. Dziecko w tym wieku nie jest już całkowicie uzależnione od swoich rodziców, tym bardziej w sytuacji, gdy pozostawiają oni swoje dziecko bez bezpośredniego nadzoru w czynnym i pracującym gospodarstwie rolnym.

Należy mieć też na względzie, iż zachowanie się małoletniego poszkodowanego, któremu z powodu wieku winy przypisać nie można (art. 426 kc), może stosownie do art. 362 kc uzasadniać zmniejszenie odszkodowania należnego od osoby odpowiedzialnej za szkodę, jednakże pomiędzy zachowaniem się poszkodowanego a powstałą szkodą musi być normalny związek przyczynowy w rozumieniu art. 361 § 1 kc, co jednoznacznie wyłączono w okolicznościach przedmiotowej sprawy – por. wyrok SN z dnia 16 listopada 2011r. w sprawie o sygn. akt V CSK 527/10, opubl. L..

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 kpc.

Przepis art. 102 kpc ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Szczególnie uzasadnione wypadki, o których mowa w art. 102 kpc zaistniały w stosunku do powoda. Do kręgu tych wypadków należą okoliczności zarówno związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Sąd stosując

opisaną instytucję brał pod uwagę sytuację wynikającą z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu oraz sytuację majątkową i życiową strony powodowej, co daje asumpt do stwierdzenia, iż powód, przy uwzględnieniu jego wieku i pozostawaniu na utrzymaniu rodziców, nie jest w stanie takich kosztów ponieść – por. wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 13 listopada 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 596/14, opubl. LEX nr 1621084, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 11 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 209/14, opubl. LEX nr 1506655.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.